

DEVİRİMİN KADIN KAHRAMANI ŞENAY HANOĞLU

F Tiplerine karşı yapacağımız ilk Ankara yürüyüşünün hazırlıklarını yapıyoruz. 2000 yılının Ağustos'u Armutlu'dan hedefimiz iki otobüs kaldırmak. Yani 100 kişi. Yürüyüşten bir kaç gün önce kesin gidecek olanların listesine bakıyoruz. Listede 60-70 kişi var. Çalışma yapan arkadaşlara soruyoruz "bu kadar mı?" "Henüz çalışma yapmadığımız aileler var" diyor. Listeye dikkatle bakıyoruz. Şenay'ın adı yok. "Şenay'a da mı gitmediniz" diyoruz. "Gittik, ama gelmeyeceğini söyledi, isterseniz bir de siz gidin"... Nasıl olur? Heraylemde en önde olan Şenay nasıl gelmez?... Şenay'a gidiyoruz.

Şenay'ın özü-sözü bir. Hesap-kitap yapmaz, düşüncelerini gizleyemez. Küskün bir çocuk adasıyla karşılıyor bizi. Biz hiç oralı olmuyoruz, hiçbir şey yokmuş gibi davranıyoruz. Ankara yürüyüşünün hazırlıklarını anlatıyoruz, sonra soruyoruz. "Buralarda ne var ne yok, ne yaptınız?", "Hiç" diyor Şenay, "Birşey yapmadım, ben gitmiyorum." "Ne demek ben gitmiyorum bir şey yapmadın mı?" diye soruyoruz. Dardini deşmek istiyoruz. Hiç öyle uzatmadan lafı, giriyor, "Artık yetti" diyor. "Artık yetti.". "Bir sürü zorluk çekiprum biliyorsunuz. Tamamı tabiki katlanacağım ama bu kadarı da olmaz" diyor. Anlatıyor sorunu nu. Sorun su Sıcak yaz günleri, Armutlu'da su sıkıntısı yaşanıyor. Su taşıyık size olduğu için komşular kendi aralarında belli saatleri bölüşmüşler, o saatler içinde su alıyorlar. Ancak Şenay'ın alt komşusu buna uymuyor. Şenay'da bu

nedenle ya çok az yada hiç su alamıyor evine. Şenay sorunu mahalledeki arkadaşlara iletiyor. Mahalledeki arkadaşlar da böyle yapmaması için ihtiyar komşuyla konuşuyorlar. Ama inatçı ihtiyarlar "tamam" deyip geçiştiriyorlar. Sorun tam olarak çözülemiyor bu nedenle Devam ediyor.

Şenay'da şöyle düşünüyor; madem benim bu sorunum çözülmüyor bende Ankara'ya gitmiyorum o zaman....

Biz de tamam dedik o zaman bu ihtiyarları kolumdan tutup atalım sorun çözülsün. İster misin? Cevap yok Şenay'da.... İstemiyor tabiri böyle bir şey... "Sana birşey demiyoruz" diyoruz. "Şu günde otobüs kalkacak, F tiplerine karşı yürüyeceğiz. Sadece vırdanınin sesini dinle ve ona göre hareket et. Adımız gibi eminiz Şenay'da Ankara'ya gidecek... Ni'hayet Ankara yürüyüşü başladığında yanılmadığımızı görürüz.

Şenay evli, eşi hapishanedeydi. Gündelik temizlik işlerine giderek geçimini sağlıyordu. Cin gibi yaramaz iki küçük çocuğu vardı. Evin yükü onun omuzundaydı. Her hafta eşinin ziyaretini absatmazdı. Perşembe'yi cum'a'ya bağlayan geceler Şenay ve Gülsüman uyumazlardı. Ertesi günün ziyaret heyecanıyla gecedeki börekler, çörekler hazırlarlardı, daha gün ışımadan Armutlu'daki tutsak yakınlarıyla bir mini büse doluşarak, Ümraniye Hapishanesi önündeki ziyaretçi sırasına girerlerdi.

Tokat'lıydı Şenay. çok genç yaşta evlenmiş istanbul'a göçmüşlerdi. Eşi Belediye'de çalışmaya başlamıştı. Sonra eşinin işyerinden bir mühendis evlerine gelmeye başladı. Devrimcileri duymuştu ama o zamana kadar tanımamıştı hiç. Evlerine gelip gitmeye başlayan bu mühendis, şehidimiz İsmet Erdoğan'dı. İsmet'in konuşmaları, olaylara bakış açısı, hareketleri, tavırları karşısında kısa sürede etkilendi. Devrimcilere yakınlık duymaya başladı. Onları sevdi, haklı buldu. Bu nedenle eşinin devrimcilik yapması önünde engel olmadı. hiçbir zaman, hep onun yanında oldu, destek aldı.

Armutlu'ya taşındılar. Başlarını sokacak bir geçakondü yapıp içine girdiler. Armutlu'da Devrimcilerle daha bir kaynaştı Şenay. Devrimcilere karşı duyduğu sempati bilince dönüştükçe Armutlu'daki halk örgütlenmeleri içerisinde çalışmaya başladı, görevler aldı.

Kavgacı ve inatçıydı. Eylemlerde, direnişlerde militan tavırlarıyla dikkat çeti yordu. Gözü karaydı. İşkenceymiş - dayakmış vız gelirdi ona. Aldırma zed hiç. Katıldığı eylemlere ilişkin çekilen fotoğraf karelerinde mutlaka vardır. O. Ya en önde pankart taşıyanlar arasında, ya polisle girilen çatışmalarda direnirken görürsünüz.

Şenay'i tanıyan arkadaşlarımızdan biri onu şöyle anlatıyor;

(....)

"Şenay abla deyince aklıma kararlılığı ve düşmana duyduğu sonsuz kını-öfkəsi gelir. Bu yanları kendini gözaltılarda öyle dışa vururdu ki, O'nu göz

altına alan işkenceciler - çavuk kuvvet polisleri, ad-
dıklarına da, alacaklarına da pişman olurlardı. Bere-
ber bir-iki gözaltım almıştı... Çavuklar aldığında o-
tobüsün içinde de saldırır, başımızı eğdirmeye çalışır-
dı. Biz karşı çıkar, başımızı dik tutardık. Şenay ab-
layla başa çıkamazlardı. O dahada ileri giderek polis-
lere saldırır, kimseye dokunmalarını istemezdi."

Halk'tı Şenay. Onun yaşamı halk gerçekliği-
mizi öğrenmek için temel ders kitabıdır. Yeri gel-
ir su sorunu yüzünden komşusuyla çekişir, küser.
Ama yer geldi mi komşusunun kondusunu yıkmaya
gelenlere karşı ölümüne direnir. Yeri gelir devrim-
cilere küser ama yeri geldi mi de onlar için direnir
ve de ölür.

Yaşamın günlük akışının karmaşıklığı ve ayrın-
taları içinde mahallede sınırların kavgasından, çocuk tar-
tışmalarına dek görebilirsiniz onu. belki. Ama esas
olarak yaşamın asıl gelişkinin, ezilenler ve ezilenler
çelişkisinin, yani halkla oligarşinin çatışmasının tara-
fidir. Halktır o.

Anadır Şenay. Şehit düştüğünde kızı Pınar 10
oğlu Erdem 6 yaşındaydı. Onların gözleri önünde ölüm
yürüyüşünü sürdürdü. Yatağına aldı, sevdi, öptü, kokladı,
saçlarını okşadı... Onlarla birlikte o çok sevdiği
"Karahisar Kalesi" türküsünü söyledi. Ölümlükten yaptı,
bütün bunları. "Kadın duygusallığı", "Ana duygusallığı"
ardına sığınıp, sözünden dönmedi, tereddüt etmedi.
Aksine onun annelik duygularını sömürerek direnişten
vazgeçirmek isteyenlere karşı tavrını net koydu. Bir
anne olarak duyguları yok muydu, acı çekmiyor muydu?
Elbette acıda çekiyordu, annelik duygularıda güçlüydü.

Ama o yaşamının gerçekliğini kavramıştı, bu sömürü haksızlıklar ve adaletsizlikler düzeninde geleceği kazanmak, yaşatmak için yeri geldiğinde ölmesinide bilmek gerekiyordu. Çocuklarının geleceği için sorun tek başına kendisinin yaşaması yada ölmesi değil, esas sorun bu düzenin devam edip etmemesiydi... Bu çıplak gerçeği okuyarak değil yazarak öğrenmişti.

Direnişçiydi Şenay. Henüz ölüm arucuları başlanmamıştı. Tayad'lı aileler yaptıkları eylemlerle F tiplerini tartıştırmaya başladıkları günlerdi. Analar CHP Beyoğlu İlçe Başkanlığını işgal etmişlerdi. İşçilerden CHP' liler, dışarıda polis ailelere baskı yaparak işgali bitirmek istiyorlardı. Polis'in parti binası önüne yığınak yaptığını duyan Şenay, Armutlu'da o anda yanına aldığı bir kaç kişiyle soluğu parti binasının önünde almıştı. Kim seden birşey beklememiş, duyar duymaz koşup gelmişti. Yanında bir kaç kişiyle binanın kapısının önünde set olmuşlar, onların kararlılığı ve cüretinden etkilenen diğer insanların katılımıyla birlikte etten-kemikten ciddi bir barikat oluşmuştu polisin önünde.... Polis jirmeye cesaret edemedi sonušta. İşte böyleydi Şenay, direniş dedinmi en öndeydi....

Dışarda Tayad'lıların ölüm arucu direnişi gündeme geldiğinde, ilk gönüllü olanlardan biri oldu. Bu düşüncesini örgütten önce, dert ortağı, can yoldaşı Gülsüman'a da açmıştı... O zamana kadar hep birlikte olan Şenay ve Gülsüman'ın arzusu direnişede birlikte katılmaktı. Birinin direnişçi olması, diğerini korkutuyordu. Birimiz olacaksak eğer ben olmayıyım diyordu ikisi de... Bunun üzerine aralarında

şakalar yapıyor, hayaller kuruyorlardı. Her itisi-
ninde direnişçi olacağı açıklandığında bir birlerine
sarılıp, çocuklar gibi sevindiler.

Yapmacıklıktan ve gösterişten uzaktı Şenay.
Normalde konuşkan, hoş sohbet birisi olan Şenay, iş
kameralar karşısında konuşmaya, gazetecilerle röpor-
taaja geldiğinde zor gelirdi. Yapmak istemezdi. Ço-
ğu zaman, zorlamayla, istemeyerekte olsa çıkardı
kamera karşısına. Bu işleri daha çok, kameralara
ve gazetecilere "pek hevesli" ve "severek" yapan
Reşit Sarı ve Fatma Şener'e bırakırlardı. Şenay'ı
taniyan bir başka arkadaşımız onu şöyle anlatıyor;

"(...)

F tipi çalışmalarının hepsinde Şenay Abla'yı da
görüyordum. Şenay Abla'yı daha çok ta Gülsüman Abla
yla birlikte görürdüm. Gülsüman Abla çok daha sessiz-
di. Şenay Abla daha hareketli ve konuşkandı. Gül-
süman Abla'yla bir bütünün parçaları gibiydiler.

Özellikle ölüm orucuna başladıkları zaman. Ölüm
orucunun ilk zamanlarında kamuoyunda çok yoğun ve
ilgili olduğu zaman aydınların, sanatçıların, medyanın
yoğun ilgisi insanların popülist yanlarını da okşuyordu.
Ama onlar alabildiğine mütevazî, abartısız ve sadece
kendilerine verilen bir görevi yerine getirmenin alkış
gönüllülüğüyle hareket ediyorlardı.

Uzun süren direnişte bu yönleri daha da açığa
çıktı. Direnişin başından beri zaferin kolay kazanı-
lamayacağını, bedellerin büyük olacağını biliyordu.
Zaferde de mutlaka inanıyordu.

Kendileride direnişçiydi ama asıl yürekleri
hep hapis hanelerdeki direnişçilerin yanında atı-

yordu. Onlarla sürekli yarışıyorlardı.

Benim itisindedede gördüğüm şu özellikleri çok dikkatimi çekiyordu; Teoriyi, devrimin nasıl parçaklaşacağını, devrimden sonra neler olacağını bitirmiyorlardı. ama devrimciler ne yapıyorlarsa doğru yapıyorlar diye düşünüyorlardı. Devrimcileri sevdiikleri, devrimcilere inandıkları için ölümü göze aldılar ve bunu da başardılar...."

Şehitlerimize karşı sevgisi, vefası büyüktü. Tanıdığı şehitlerimizi anlatmayı severdi. Onların yaşamlarından örnekler verirdi. 2000 yılının 30 Mart-16 Nisan anma ve kutlama etkinliklerinin bir parçasında şehitlerimizin fotoğraflarının ve eşyalarının sergilenmesi oluşturuyordu. Sergimizi açacak bir kurum bulamayınca ailelerimizin evlerinden birini sergi salonu olarak kullanmayı düşünmüştük. Bu düşünceyi duyduğunda evinin bu sergi için kullanılmasında ısrarcı olmuştu. Şehitlerimizin eşyalarının kendi evinde sergilenerek olmasından büyük mutluluk duymuştu. Evinin salonunu kırmızı satenlerle kapladı. Baştan sona bu sergide en büyük emeği geçeniydi.

Direniş ustası Şenay, ölümünde ustaca direndi. direniş süreci boyunca hep hareketli, neşeli, bulunduğu ortama heyecanını, coşkusunu taşıyan oldu. Halaya dayanamazdı. İlerleyen günlerde bile dayanamadı halaya durdu. Direniş evinde Gülsüman'la aynı odada, yatakları yan yanaydı. Kendisinden daha önce yatağa düşen Gülsüman'ı canlandırmaya, ayaklandırmaya, gütmeye konuşmaya çalıştı. Direnişinin coşku suyla, enerjisiyle Gülsüman'ın canına can katmaya çalışıyordu. adeta. Gülsüman'ın şehitliğine kadar sürdü bu. Ne

zaman ki Gülsüman şehit düştü, ardından şenay'da biraktı kendini. Dert ortağını, can yoldaşını fazla bekletmek istemedi. Gülsüman'dan bir kaç gün sonra şenay'da şehit düştü.

O'nu son yolculuğuna uğurlayan arkadaşlarımın dan biride halkımızın onu sahiplenmesini şöyle anlatıyor.

"1 Mayıs ncesi piknikteydik. Saat 15⁰⁰ civarında kürsüden şenay Hanoğlu'nun şehit düştüğü anons edildi. Kitlenin fkesi sloganlarla bütün piknik alanına yayıldı. Ardından piknik anmaya dönüştü. Türküler şenay Abla için söyleniyordu. Ağaş dibinde oturuyor ağlayanlar.... şenay Abla'yı ilgililerini anlatıyorlar.... Yoğun bir duygu seli vardı. Busel Armutlu sokaklarına atılmak istiyordu şimdi. Yola koyulduk. Haberi duyan herkes akın akın Armutlu'ya geliyorlardı. Herkesin dilinde şenay Abla vardı. Tanıyan tanımayan, duyan gelmişti. "Evliliymiş", "Ya evet hemde iki çocuğu varmiş".... "Eşi de hapishanedeymiş", "Tayyad'lıymiş, çok seveni varmiş".... şenay Ablayı tanıyanlar, onunla birlikte gözaltına alınanlar ise onun kahramanlıklarını ve direnişlerini anlatıyorlardı. işkenceleri nasıl pes ettirip, deli ettiğinden tutunda, onun okkusuna, fedakarlığına kadar, Armutlu sokakları şenay Abla'nın uğultusuyla çalkalanıyordu"....

şenay Hanoğlu, çok sevdiği sevildiği Armutlu sokaklarında, binlerin omuzlarında yolalıken ölüm szlğe, halkın nasıl tükenmez bir kaynak da olduğunu, öğretti bir kez daha geride kalanlara.

Yaşamıyla, direnişiyle ve ölümüyle dersler

ŞENAY HANOĞLU 3

çıkarcacığımız bir kadın halk kahramanıdır Şenay. Direnişçiliği, militanlığı, fedakarlığı, anneliği, emekçi ve namuslu yaşamıyla örnektir. Tecrite karşı sürdürdüğümüz büyük direnişimizde ölümsüzleşerek dünya devrim tarihinin kadın kahramanları arasında yer alan Şenay Hanoğlu'nun anısı önünde saygıyla eğiliyorum.